

УКРАЇНА

**ВІЛЬНЯНСЬКА МІСЬКА РАДА
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
Восьмого скликання**

тринадцята (позачергова) сесія

РІШЕННЯ

29.07.2021

№ 5

Про звернення депутатів Вільнянської міської ради до Секретаря Ради національної безпеки та оборони України Данілова О.М.

Керуючись Конституцією України, статтями 25, 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про статус депутатів місцевих рад», з метою забезпечення гарантованих прав на безпечне довкілля, життя та здоров'я громадян, реалізації принципів верховенства права в Україні, міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Прийняти звернення депутатів Вільнянської міської ради до Секретаря Ради національної безпеки та оборони України Данілова О.М. (додається).

2. Опублікувати це звернення в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті Вільнянської міської ради.

3. Направити зазначене звернення до Секретаря Ради національної безпеки та оборони України Данілова О.М.

4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань законності, запобігання корупції, захисту прав людини, регламенту, депутатської діяльності, етики, інформації, свободи слова та регуляторної політики та на постійну комісію міської ради з питань земельних відносин, агропромислового комплексу, місцевих природних ресурсів та збереження навколишнього середовища.

Міський голова

Проект підготовлений: депутатами
Вільнянської міської ради

Аркуш погодження додається

Наталя МУСІЄНКО

Дмитро БУРКОТ
Роман КОНОНЕНКО

Додаток
до рішення Вільнянської
міської ради
29.07.2021 № 5

Звернення депутатів Вільнянської міської ради до
Секретаря Ради національної безпеки та оборони України Данілова О.М.
Шановний Олексію Мячеславовичу!

Ми, депутати Вільнянської міської ради, як уповноважені представники мешканців Вільнянської міської територіальної громади, звертаємося до Вас з наступним.

З 31.03.2017 року мешканці Запорізького (Вільнянського) району є свідками свавілля влади на всіх рівнях з питань розміщення у нашому районі, у безпосередній близькості до населених пунктів с. Біляївка, с. Роздолля, с. Зелене та м. Вільнянськ ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» (далі ТОВ «БЗК») – відкритого кар'єру з видобутку первинних каолінів та їх мокрого збагачення на місці.

По факту Спеціальний дозвіл №4064 від 18 жовтня 2006 ймовірно отриманий незаконно, адже ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» не отримував жодних позитивних рішень на місцевому та обласному рівнях та незрозумілим чином у 2006 році переоформив вказаний Дозвіл з ЗАТ «ЕНЕРГОСОЮЗ», не являючись правонаступником останнього. Сам «ЕНЕРГОСОЮЗ» також не отримував жодних позитивних рішень від органів місцевого самоврядування. Були виключно погоджувальні листи з місцевих адміністрації та ради, які не являються нормативними актами та у будь-якому разі не могли стати підставою для отримання дозволу ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» на розробку Біляївського родовища каолінів, так як ЗАТ «ЕНЕРГОСОЮЗ» не передавав своїх корпоративних прав вищевказаному підприємству, не є його правонаступником і не відмовлявся від своїх прав в будь-який спосіб (про це свідчать дані з загальнодоступної бази даних юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців).

Також, незаконно було отримано Акт гірничого відводу. Так, Державна служба України з питань праці 22.03.2017 року надала ТОВ «БЗК» акт гірничого відводу на площі понад 462 га з порушенням прав понад сотні власників земельних паїв, адже згідно з Постановою КМУ від 27 січня 1995 р. N 59 «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» до Проекту гірничого відводу додається, зокрема, документ про згоду землевласника або землекористувача з рішенням про надання гірничого відводу. На сьогоднішній день таких документів не існує. Отже, десятки землевласників та кілька фермерських господарств, що обробляють землі на праві оренди, навіть не підозрюють, що незабаром на їх паях будуть розміщені стометрові терикони. Замість вказаних погоджень ТОВ «БЗК»

використало лист від голови Павлівської сільради, яка жодним чином не являлась ані власником ані землекористувачем зазначених ділянок.

Окремо наголошую на ймовірній підробці документів, що стосуються наявності особливо-цінних ґрунтів загально-державного значення на території планованого видобутку. Значна частина території планованого видобутку представлена особливо цінними ґрунтами загальнодержавного значення (згідно з Наказом Держкомзему від 06.10.2003 N 245 "Про затвердження переліку особливо цінних груп ґрунтів"), що підтверджується архівними даними, затвердженими картографічними матеріалами, проведеними крупно-масштабними дослідженнями та останніми дослідженнями у квітні 2021 року.

Отже, ТОВ «БЗК», ймовірно, перебуваючи у змові з фахівцями ДП «Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» підробили Звіт з якісної характеристики ґрунтового покриву від 13.02.2017 р. № 08/06/136 згідно якого на території у понад 160 га проведені дослідження ґрунтового покриву та не виявлено особливо-цінних земель. Вказаний документ сфальшований, а жодних досліджень не проводилось, адже датою, начебто проведених робіт є 27.01.2017 року, що не є можливим на площі понад 160 га за один день при температурі повітря - мінус 14 градусів. Про це свідчить і відповідь головної структури України з питань вказаних досліджень – Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського». (надається). На замовлення одного з депутатів Рай ради вказана державна установа надала експертну відповідь про те, що на території планованого видобутку наявні особливо-цінні землі. Матеріали експертизи були передані нами особисто пану Іванову. Сам голова відмовився розглядати наш лист, а от його заступник – Білий М.М. написав лист до ННЦ ім. Соколовського з проханням роз'яснити матеріали експертизи та власне наші зауваження до Звіту Інституту землеустрою. Надані роз'яснення від ННЦ ім. Соколовського чітко свідчать про наявність на планованій під кар'єр території особливо цінних земель та ставлять під сумнів можливість проведених досліджень Київським Інститутом землеустрою. (копії листів запиту та відповіді надаються). Нажаль, Іванова Д.Ю. висновки неупереджених експертів з ґрунтознавства не переконали, а «фальшивка» від зацікавленого у знеціненні земель ТОВ «БЗК» стала основою для подальших злочинних розпоряджень з вилучення земельних ділянок у законних власників та їх передача у користування суб'єкту підприємницької діяльності. На колективну вимогу громади – провести незалежні дослідження ґрунтів, замовником яких має бути Вільнянська РДА за погодженням з землевласниками – Іванов Д.Ю. дав відмову з посиланням на брак коштів у бюджеті місцевого самоврядування, незважаючи на те, що підроблений звіт зі знецінення земель кожного року буде приносити державі шалені збитки.

За наявною інформацією, після звернень до правоохоронних органів, усвідомлюючи нікчемність документу, ТОВ «БЗК» було підроблено ще один свіжий Звіт у квітні 2019 року за підписом цілої групи фахівців того ж

Київського інституту землеустрою. Знову ж таки жодних досліджень не проводилось, ґрунтовий покрив не порушено, а окремі власники та орендатори земельних ділянок нотаріально засвідчили відсутність будь-яких досліджень на їх ділянках, що також свідчить про підробку документа. Наголошуємо, що територія начебто проведених досліджень розпайована та використовується законними власниками для сільськогосподарського виробництва, а отже без їх відома будь-які земляні роботи не проводились би та вважались би незаконними.

Окремо наголошуємо, що однією з ключових характеристик належності ґрунтів до особливо цінних агровиробничих груп є гранулометричний склад. Дослідження за вказаною характеристикою не проводились.

Відсутність фізико-хімічних досліджень як таких станом на 08.04.2019 року було підтверджено керівництвом самого ДП «Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» у відповіді на запит народного депутата (лист 0-0.14-342/2-19 від 08.04.2019 р), згідно якої був проведений лише аналіз архівних матеріалів та рекогнозціювальні (оглядові) роботи, внаслідок чого особливо-цінні ґрунти не були виявлені на вказаній території. Дана відповідь – ілюстрація абсурду, адже в архівних документах (довідки Інституту ім. Соколовського) – землі є особливо-цінними по цей день, а простий огляд території зимою 2017 року, «внаслідок якого цінність не виявлено» взагалі є нікчемним, так як не проводився аналіз земель.

Окремі дослідження хімічного складу лише підтверджують виключну якість та цінність ґрунтового покриву, а також відносну збереженість від антропогенного впливу.

01.04.2021 року на замовлення одного з законних землевласників та громадської організації «ВОЛЬТЕРРА» фахівцями Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» були проведені реальні дослідження (закладені ґрунтові розрізи і прикопки, відібрані ґрунтові проби) на території планованого видобутку каоліну. За результатами вказаних досліджень всі три земельні ділянки відносяться до особливо цінних ґрунтів загально-державного значення згідно з Наказом Держкомзему від 06.10.2003 N 245 «Про затвердження переліку особливо цінних груп ґрунтів».

ТОВ «БЗК» раніше опубліковували кілька документів про «начебто» проведені ґрунтові дослідження ДП «Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» згідно яких на території у понад 160 га не виявлено особливо-цінних земель. Зазначені вище земельні ділянки входять до вказаної площі, а відтак документи надані ТОВ «БЗК» не відповідають дійсності.

З описаного вище зрозуміло, що підробка документів та спроба знецінення земель «на папері» - вимушена міра ТОВ «БЗК», адже вилучення та зміна цільового призначення особливо-цінних земель для відкритої

розробки корисних копалин проводиться за погодженням з Верховною Радою України (ч. 3 ст. 150, ч.2 ст. 151 Земельного кодексу України).

Наголошуємо, що особливо цінні ґрунти загально-державного значення перебувають під особливою охороною держави, а відповідно представники усіх рівнів влади повинні вживати максимальних заходів для недопущення псування або знищення подібних земельних ділянок.

За проектом вся збагачена сировина буде реалізована за кордон, натомість місцевій громаді залишаться височезні терикони та два шламонакопичувача з промивними водами та продуктами від збагачення, серед яких - важкі метали та радіонукліди. Територія планованого видобутку представляє собою серйозну загрозу радіаційного забруднення, адже за даними геологорозвідки та останніми дослідженнями каоліновмісних порід на території планованого видобутку каолінів наявне родовище урану піщаного типу. Власне, уранове зруденіння наявне і в корі вивітрювання корінних порід, зокрема в каолінах. Інвестором вперто ігнорується та приховується радіаційна загроза та наявність уранових покладів, зокрема взагалі не враховано ймовірний негативний вплив внаслідок відкритої розробки безпосередньо у місці витоку р. Вільнянка, яка впадає у р. Дніпро поблизу м. Запоріжжя вище місця забору питної води.

Нещодавно проведено дослідження родовища за темою: «Літогеохімічні дослідження 30 зразків каоліну та вмісних порід Біляївського родовища первинних каолінів» підготовлений Державною установою «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (ДУ «ІГНС НАН України») у відповідності до технічного завдання на виконання договору № 05/2021 від 19.05.2021 року на замовлення Громадської організації «ВОЛЬТЕРРА» (ГО «ВОЛЬТЕРРА»). У звіті наведено результати лабораторних досліджень 30 проб каолінів та вмісних порід з території Біляївського родовища без прив'язки до місцевості, які включають: літогеохімічний аналіз каолінів та вміщуючих порід на мобільні форми 8 елементів (Fe, Cu, Mn, Cr, Co, Ni, Pb, Zn) та валові вмісти 31 елемента (Mn, Ni, Co, Ti, V, Cr, Mo, W, Zr, Hf, Nb, Ta, Cu, Pb, Ag, Sb, Bi, Zn, Cd, Sn, Ge, Ga, Be, La, Y, Yb, Th, As, Ba, Li, P); спектрометричний аналіз; визначення питомої активності за інтенсивністю альфа і бета-випромінювання.

Встановлено:

Планована територія видобутку каолінів розміщена над зоною залягання тріщинуватих порід (50-100 м), у яких можуть міститись прояви уранових руд. Інформація наявна в обох Звітах та вказана на основі встановленого уран-торієвого ряду в каоліновмісних породах та аномально високому вмісті природних ізотопів урану у підземних водах. Зі слів вченого інституту геохімії пана Верховцева В.Г. максимально задокументоване розмивання підземними водами тіла уранових покладів становить 800 м (середнє 240-250 м.). Так як видобуток заплановано саме у місці витоку р. Вільнянка, та зважаючи на незначні відстані розмиву, можна стверджувати, що урановий

рудопрояв наявний, зокрема і під каоліновим тілом. На переконання вченого (зафіксовано у Звіті) для точного визначення ступеню радіаційних ризиків потрібні поглиблені дослідження. Нагадаю, що згідно домовленостей на робочій групі та технічного завдання саме на глибинах 80 – 100 метрів мали бути відібрані проби, але фізично були виконані до 70 м (і то лише одна свердловина). Втім навіть отримані дані мають бути детально розглянуті фахівцями екологами на предмет радіаційної та хімічної загрози внаслідок відкритої розробки, адже захисний каоліновий шар буде знято, що фактично призведе до оголення тріщинуватих порід з вірогідними рудопроявами урану, що призведе до їх вивільнення та переносу з напірними водами другого горизонту.

Не менше 15 % каолінів не відповідають 1 класу радіаційної безпеки та відносяться до 2 класу і згідно НРБУ-97 можуть використовуватись для промислового будівництва та будівництва автошляхів. Це означає, що інформація затверджена у Протоколі від 27.07.2017 року № 4019 Державної комісії України по запасах корисних копалин при Державній службі геології та надр України не відповідає дійсності, адже вказано, що всі каоліни та розкривні породи Біляївського родовища за радіаційно-гігієнічними характеристиками відносяться виключно до 1 класу та можуть використовуватись без обмежень. У Звіті з ОВД також використана недостовірна інформація з посиланням на вказаний Протокол.

Наявність важких металів, які можуть спричиняти потенційний ризик забруднення при порушеннях технологічного режиму відкритого способу видобутку та мокрого збагачення. У технічній та екологічній документації ТОВ «БЗК» зазначено про повну відсутність важких металів та рідкоземельних елементів. За результатами досліджень валовий вміст титану у каоліновмісних породах становить до 3000 мг/кг, вміст цирконію до 1000 мг/кг. Такі ж дані й по барію та фосфору відповідно. У перерахунку це до 900 тонн титану та до 300 тонн цирконію за рік роботи ТОВ «БЗК», адже для отримання 100 тис. тонн каоліну будуть промивати близько 300 тис. тонн каоліну сирцю (згідно з техніко-економічними даними).

Аномально високі рівні вмісту урану у підземних водах району видобутку, а також у поверхневих водах за межами СЗЗ каолінового родовища. На сьогодні підтверджено, що саме підземні води напірного горизонту у спостережницьких свердловинах нижче тіла каолінового родовища мають найбільші рівні вмісту активності природного урану - 6-7 Бк/л (до 600 мкг/л). Такий рівень вмісту активності урану у 20 разів перевищує норматив ВООЗ для питних вод. Вірогідною причиною підвищеного вмісту урану у підземних водах району, а відповідно і у поверхневих водах району (р. Вільнянка), куди розвантажуються підземні води є наявність проявів уранових руд і сірки у тріщинуватих породах верхнього шару кристалічного щита, які залягають на глибинах від 50 до 90 м. Вказаний висновок лунає вперше та фактично підтверджує наявність уранових покладів у зоні планованого видобутку, так як безпосередньо місце розвантаження підземних вод і є місцем витоку р. Вільнянка в с. Зелене.

Вміст радону у більшості обстежених підвальних приміщень місцевих жителів, будівлі яких розташовані на поверхні каолінового родовища в умовах без вентиляції є високим (максимальні ЕРОА від 1300 до 10000 Бк/мз), що може бути суттєвим фактором радіологічного ризику. Цікаво, що перевищення рівнів радону зафіксовано виключно в підземних водах другого водоносного горизонту (до 2,8-3,0 разів), що також свідчить що джерело радіоактивного газу знаходиться під каолінами, а відкритий видобуток сприятиме вивільненню останнього та відповідно його накопиченню у приміщеннях місцевих жителів. Примітно, що до матеріалів з оцінки впливу на довкілля ТОВ «БЗК» додали протоколи по вимірюванню вмісту радону без жодних перевишень, відтак радонова загроза зовсім не розглянута фахівцями Мінприроди.

Сьогодні ж, завдяки громадськості, виявлено ураново-радонову аномалію цілого регіону з надзвичайно високим вмістом природних ізотопів урану у підземних водах каолінового родовища зокрема. На жаль, очевидна загроза внаслідок зняття захисного шару каолінів та розкритих порід ігнорується й надалі та терміново потребує детального аналізу фахівцями.

З 2006 ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» розробка родовища не здійснюється, що є підставою для скасування спеціального дозволу на користування надрами.

Зважаючи на вище наведене просимо скасувати спеціальний дозвіл на користування надрами № 4064 від 18.10.2006 року та відповідний акт гірничого відводу, а також вжити термінових заходів у межах Вашої компетенції для недопущення екологічної катастрофи у Запорізькій області та недопущення знищення особливо-цінних ґрунтів загальнодержавного значення.

Додатки:

Звіт Національної академії аграрних наук України Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства і агрохімії імені О.Н. Соколовського» від 15.04.2021 р. на 34 ст.

Звіт за темою: «Літогеохімічні дослідження 30 зразків каоліну та вмісних порід Біляївського родовища первинних каолінів» підготовлений Державною установою «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (ДУ «ІГНС НАН України») у відповідності до технічного завдання на виконання договору № 05/2021 від 19.05.2021 року на замовлення Громадської організації «ВОЛЬТЕРРА» (ГО «ВОЛЬТЕРРА») на 47 ст.

Звернення прийняте на тринадцятій позачерговій сесії Вільнянської міської ради восьмого скликання
29 липня 2021 року

Секрет Стенко С.В.

Секрет Морозов О.Б.

Секрет Емельянов К.О.

Секрет Мельникова Л.И.

Секрет Баженов Г.А.

Секрет Демидовский Ю.О.

Секрет Романов А.И.

Секрет С.Г. Ков

Секрет А.В. Денисов

Секрет С.И. Митинкин

Секрет М.И. Денисов

Секрет Д.В. Бурков

Секрет М.И. Дов

Секрет — Д.О. Сапжков

Секрет О.В. Кашин

Секрет А.Т. Сурженко

Секрет Трубаев

Секрет Л.В. Макаров

Секрет А.В. Коре